

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Aktuální vývoj v eurozóně
v týdnu od 21. 5. do 25. 5. 2012

Ing. Marcela Cupalová, Ph.D.

květen 2012

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

21. 5. 2012 zveřejnil Eurostat, že průměrná sazba daně z přidané hodnoty v EU27 se v roce 2012 zvýšila na 21 % (v roce 2011 činila 20,7 %, v roce 2000 19,2 %). Sazby daně z přidané hodnoty v zemích EU27 se v roce 2012 pohybují od 15 % v Lucembursku a 17 % na Kypru až po 25,0 % v Dánsku a Švédsku a 27,0 % v Maďarsku. V roce 2012 se také zvýšila průměrná sazba daně z příjmu fyzických osob z 37,5 % v roce 2011 na 38,1 % a mírně také sazba daně z příjmu právnických osob (z 23,4 % na 23,5 %).¹

22. 5. 2012 prohlásil hlavní ekonom Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) P. C. Padoan, že eurozóna čelí riziku propadu do „těžké recese“, pokud její lídři nepřijmou bezprostřední politická opatření. OECD ve své zprávě předpovídá, že ekonomika eurozóny poklesne v roce 2012 o 0,1 % HDP, v roce 2013 by měla růst o 0,9 %. Mezi jednotlivými členskými zeměmi ovšem existují výrazné rozdíly – zatímco severské země zaznamenávají růst, jihoevropské státy jsou v recesi. Finanční injekce Evropské centrální banky do bank eurozóny v hodnotě 1 bil. EUR spolu se zvýšením rezerv Mezinárodního měnového fondu a záchrannými fondy EU sice napomohly tomu, aby se evropská dluhová krize nedostala zcela mimo kontrolu, kvůli slabým nebo dokonce klesajícím očekáváním a volatilním finančním trhům se ovšem ekonomická situace v poslední době stává opět vážnější. V mnoha zemích eurozóny je již zřetelná únava z reforem a tolerance občanů vůči fiskálním opatřením podle OECD pravděpodobně dosáhla limitu. OECD varuje, že eurozóna čelí riziku upadnutí do „začarovaného kruhu“ vysokého a stoupajícího zadlužení, slabého bankovního systému, nadměrné fiskální konsolidace a slabého růstu. Na podporu ekonomického růstu OECD navrhuje další uvolnění monetární politiky a posílení bankovního systému. Dalším možným krokem k podpoře růstu v krátkém období by mohlo být vydání společně garantovaných dluhopisů vlád eurozóny na podporu rekapitalizace bankovního sektoru a zvýšení dostupnosti půjček. OECD také vyzývá lídry EU k navýšení společně garantovaných zdrojů dostupných v rámci fondů Evropské investiční banky na podporu nových projektů transevropských infrastrukturních sítí. Navrhuje také doplnění Smlouvy o stabilitě, koordinaci a řízení v hospodářské a měnové unii tak, aby „umožňovala selektivnější vyhodnocení výdajových položek při výpočtu povinnosti snižování dluhu“. Pokud se ekonomická situace v eurozóně dále zhorší, měla by být podle OECD navýšena kapacita záchranných fondů a posíleny intervence Evropské centrální banky (ECB).^{2 3}

¹ Eurostat: Further increase in VAT rates in 2012, 21. 5. 2012,

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/2-21052012-BP/EN/2-21052012-BP-EN.PDF

² Europolitics: OECD warns risk of „severe recession“ rising, 23. 5. 2012, Nr. 4428, s. 7

23. 5. 2012 vyzvala německá centrální banka (Bundesbank) k ukončení finanční pomoci Řecku. Zároveň prohlásila, že odchod Řecka z eurozóny by měl sice rozkladný efekt, ale byl by „zvládnutelný“. Navíc v rámci Euroskupiny údajně došlo ke shodě, že každá země sestaví svůj vlastní plán, jak se vypořádat s odchodem Řecka z eurozóny. Evropská komise ovšem popřela, že by připravovala podobný plán, ačkoli je připravena „čelit jakýmkoli možným eventualitám“. Tuto situaci lze interpretovat jako vyhrocování vztahů mezi Řeckem a jeho věřiteli z EU.⁴

23. 5. 2012 se konal neformální summit lídrů Evropské unie, jehož výsledkem ovšem nebylo mnoho dohodnutých konkrétních opatření, která by napomohla vyvést EU z krize. Lídři EU se shodli na posílení kapitálu Evropské investiční banky (ačkoli ještě nebyla dohodnuta konečná suma), dále na tom, že uvolní 230 mil EUR z rozpočtu EU na podporu projektů nových silničních a železničních sítí, a Evropská komise také navrhla možnost realokace strukturálních fondů od chudších zemí směrem k zemím, které je dokáží rychleji využít. Nedošlo ale k dohodě o kontroverznějších opatřeních, která prosazovaly některé země, jako například vydání společných dluhopisů eurozóny nebo poskytnutí bankovní licence Evropskému mechanismu stability (ESM), aby mohl poskytovat finanční podporu přímo problematickým bankám (dosud může půjčovat pouze zemím).⁵

³ OECD: Global economy recovering, but major risks remain, says OECD,
http://www.oecd.org/document/16/0,3746,en_21571361_44315115_50405584_1_1_1_1,00.html

⁴ The Telegraph: Debt crisis: Germany holds a gun to Greece's head, 23. 5. 2012,
<http://www.telegraph.co.uk/finance/financialcrisis/9286309/Debt-crisis-Germany-holds-a-gun-to-Greeces-head.html>

⁵ Europolitics: Shift in EU power balance as growth takes centre stage, 25. 5. 2012, Nr. 4430, s. 4